

До Председателя на Научното жури,
определено със заповед № Р-109-348
/18.07.2023г. на Ректора на Медицински
университет „Проф.д-р Параскев Стоянов“
Варна

РЕЦЕНЗИЯ

От Доц.д-р Даниел Георгиев Вълчев д.м. – хабилитиран в професионално
направление 7.1. Медицина, Тракийски университет-Медицински
факултет Ст. Загора, Нач. Клиника по Гръдна хирургия УМБАЛ „Проф.
д-р Ст. Киркович“ АД Ст. Загора

На: дисертационния труд на д-р Катерина Маринова Маринова
на тема: „ПРЕДИМСТВА И НЕДОСТАТЪЦИ НА РАЗЛИЧНИТЕ
ТОРАКОСКОПСКИ ДОСТЪПИ ПРИ ДИАГНОСТИКАТА И
ЛЕЧЕНИЕТО НА ПЛЕВРАЛНИТЕ ИЗЛИВИ“ за присъждане на
образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма
„Гръдна хирургия“, в професионално направление 7.1.
„Медицина“ от област на висше образование 7. „Здравеопазване
и спорт“ с база на обучение Клиника по Гръдна Хирургия при
УМБАЛ „Света Марина“ - Варна и Катедра „Хирургически
Болести“ - УС по Гръдна Хирургия, Медицински университет-
Варна.

Научен ръководител: Проф. д-р Румен Николов Ненков, д.м.

Сведения за процедурата: Със заповед на Ректора на
Медицински университет - Варна (Р-109-348/18.07.2023г./) съм
определен за външен член на Научно жури. На заседание на НЖ

и след решение на Председателя съм определен да изготвя рецензия относно поставения дисертационен труд.

Рецензията ми е съобразена със Закона за развитието на академичния състав в РБългария /ЗРАСРБ/, правилата за приложението му и Правилника на Медицински университет – Варна. Получих всички материали, необходими за изготвянето на настоящата рецензия. Представеният комплект документи на хартиен и електронен носител е в съответствие с Процедурата за придобиване на ОНС „ Доктор“ в МУ - Варна, Правилника на МУ - Варна и включва следните документи:

- Автобиография в Европейски формат;
- Заповеди и протоколи за зачисляване и отчисляване с право на защита;
- Дисертационен труд
- Автореферат;
- Списък на научните публикации по темата на дисертацията и участията в научни форуми;
- Други документи свързани с хода на процедурата;

Рецензията е изготвена въз основа на представения Дисертационен труд и Автореферат. Те са оформени правилно и отговарят на изискванията за структура на научна работа, съгласно Закона за развитие на Академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ – Варна.

Биографични данни: д-р Катерина Маринова Маринова е родена на 04.08.1986 г. в гр. Хасково. През 2012 г. завършва висше образование по Медицина в Медицински университет „Проф.д-р Параскев Стоянов“ - Варна. Работи в УМБАЛ “Света Марина“ ЕАД - гр. Варна като лекар гръден хирург и Медицински университет „Проф.д-р Параскев Стоянов“ - Варна като хоноруван асистент към катедра Хирургически болести-УС

по Гръдна хирургия до 2015 г., а след това и до сега като административен асистент.

От 2020 г. - специалност „Гръдна хирургия“, 2023 г. - специалност „Хирургия“. 2016 г. – Висше степен Магистър “Здравен мениджмънт“. Специализирала в различни направления като Миниинвазивна торакоскопска хирургия, хирургия на млечна жлеза, хирургия на щит. жлеза, в градовете Берлин, Срасбург, Любляна, Лондон, Кеймбридж, Атина, Хамбург, Прага и др. От ноември 2020-та година е редовен докторант към Катедрата по хирургически болести след спечелен конкурс.

Д-р Маринова е член на Българската асоциация по гръдна, сърдечна и съдова хирургия, както и на европейската асоциация по гръдна хирургия /ESTS/, българската асоциация по белодробни болести и асоциация Сърце-бял дроб. Дългогодишен член е на Българското хирургично дружество и Съюзът на учените.

Д-р Маринова е редовен и активен участник в конгресите организирани от Българската асоциация по гръдна, сърдечна и съдова хирургия.

Владее писмено и говоримо английски и немски език и притежава необходимата компютърна грамотност.

Актуалност на темата: Плевралните изливи са една от най-честите патологии засягащи плеврите. Според систематичен преглед и мета анализ на 34 проучвания публикувани в Journal of Thoracic Disease през 2017 г. честота на болните с плеврални изливи се оценява на 320 случая на 100 000 човека годишно. Причините водещи до поява на плеврален излив са многообразни и често се комбинират помежду си. От друга страна Миниинвазивната хирургия се е доказала в годините като техника на избор при диагностиката и лечението на плевралните изливи. Съществуват различни видове торакоскопски техники. Всяка от тях има съответните предимства и недостатъци. Усъвършенстването на техниката с минимизиране на оперативната и анестезиологична травма е от съществено

значение особено за увредените и възрастни пациенти с множество придружаващи заболявания и съпътстващи усложнения. Като връх на този стремеж са въвеждането на шарнирните инструменти и еднопортовата техника на видеоасистирана хирургия, както и въвеждането на неинтубационна „tubeless anesthesia“ анестезия и процедура на дишащ бял дроб. При такава фактология проведеното проучване върху предимствата и недостатъците на различните торакоскопски достъпи при диагностиката и лечението на плевралните изливи е особено актуално и представлява интерес, както от научна, така и от практична гледна точка.

Структура на дисертацията: Предстаненият за рецензия дисертационен труд е написан на литературен български език, на 125 стандартни страници, онагледен с 10 диаграми, 18 таблици и 20 снимки. Библиографията включва 228 автора, от които 10 са на кирилица и 218 на латиница. Дисертационният труд съдържа: Въведение – 2 стр., Литературен обзор – 38 стр., Цел и задачи – 1 стр., Материали и методи – 10 стр., Резултати – 18 стр., Обсъждане – 34 стр., Заключение – 2 стр., Изводи – 1 стр., Приноси – 1 стр., Книгопис – 10 стр.

Въведението представя достатъчно обхватно актуалността и значимостта на дисертационната тема.

Литературният обзор е представен на 38 стр. като разглежда цялостно и обхватно проблемите и становищата в наличната литература. В началото на обзора детайлно са разгледани етиологията, патофизиологията, класификацията и различните видове плеврални изливи. Разгледани са също клиничната картина и различните видове инвазивни и неинвазивни диагностични методики. Детайлно са проучени и описани различните разновидности ВАТС, както и предпочитанията на различните автори към използване на определени методики при различните видове плеврални ефузии. Разгледано е развитието на

различните торакоскопски миниинвазивни техники в исторически и еволюционен план, както и техните предимства и недостатъци една спрямо друга.

Целта е да се изяснят и дискутират предимствата и недостатъците на различните торакоскопски достъпи в диагностиката и лечението на плевралните изливи като се персонализира изборът на определен вид достъп и техника в зависимост от вида на плевралния излив.

Задачите са точно формулирани и достатъчни за постигане на поставената цел. Поставени са 4 задачи - 1. Да се проучи световния опит и тенденции в диагностично-лечебния подход и съвременните методи за лечение на плевралните изливи. 2. Да се анализират и прецизират въз основа на собствен опит показанията и противопоказанията за използването на торакоскопски техники в диагностиката и лечението на плевралните изливи. 3. Да се определят предимствата и недостатъците на всеки торакоскопски подход в зависимост от локализацията, вида и характера на плевралния излив. 4. Да се изработи диагностично-лечебен алгоритъм при болните с плеврални изливи, съобразен със съвременните тенденции и практическата реалност в България.

Материали: Проучването е ретроспективно, като обхваща период от 10 г. (от 2012г. - 2022 г.). Извършен е ретроспективен анализ на 325 пациенти с плеврални изливи от различен произход, лекувани през периода в Клиниката по Гръдна хирургия на УМБАЛ „Света Марина“. Тази значителна бройка убедително предполага статистическа достоверност на резултатите и направените изводи. Материалът включва 207 мъже и 118 жени на възраст между 15 и 88 г. като средната възраст на пациентите е 64.5 г.

Методи: В раздела методи са включени:

- Клинични, параклинични и инструментални изследвания.

- Оперативни методи – мултипортален (МВАТС), бипортален (БВАТС), унипортален (УВАТС).

- Клинично наблюдение, поведение след изписване от лечебното заведение и проследяване.

- Статистически методи

Методологията на научното обследване е достатъчно приложена за произвеждане на качествен научен продукт.

Резултати и обсъждане: Получените резултати са представени ясно, точно и коректно с подробно онагледяване. Те са структурирани правилно, като е установено, че торакоскопските техники са приложими и безопасни по отношение на диагностичната и лечебната дейност. Определят се предимствата и недостатъците на всяка една от VATS техниките при диагностиката и лечението на плевралните изливи. Изяснени са причините за различията в резултатите при различните достъпи на VATS. Определени са индикации и контраиндикации за провеждане на Видеоасистирана миниинвазивна хирургия при различните видове плеврални изливи. Сравнени са резултатите от конвенционалните торакотомни техники с тези на миниинвазивните, където ясно е акцентирано за предимствата на последните в диагностиката и лечението на плевралните изливи. В дисертационния труд дисертантът е представил и опита на клиниката по Гръдна хирургия на УМБАЛ „Света Марина“ при диагностиката и лечението на плевралните изливи. Сравнените резултати като интраоперативно време, следоперативен период, болничен престой, продължителност на престой на плевралния катетър, усложнения и козметичен резултат дават една пълнота на характеристиките на отделните хирургически методи, използвани за диагностика и лечение на плевралните ефузии. В заключителната част на обсъждането дисертантът е извел и представил Диагностично-терапевтичен алгоритъм за лечение на плеврални изливи.

Изводи: Изведените в дисертацията 7 извода съответстват на поставените цел и задачи. Те са ясно и точно формулирани. Изводите произтичат пряко от представените в изложението

собствени резултати и тяхното правилно интерпретиране и обобщаване.

Приноси: Приносите са правилно и точно формулирани.

1. В научно-теоретично направление:

- Анализирани са предимствата и недостатъците на различните торакоскопски достъпи.

2. В научно-приложно направление:

- Внедрени са в клиничната практика 3-те вида основни торакоскопски достъпа, като са определени точните показания за прилагането им по отношение на диагностиката и лечението на плевралните изливи.

- Предложен е и въведен в клиниката диагностично-лечебен алгоритъм при пациенти с плеврални изливи с различна етиология, който също би бил полезен за лекари от различни специалности.

Автореферат: Представеният автореферат съдържа 75 страници. Авторефератът е изготвен според съответните правилници и изисквания и отразява точно частите на дисертационния труд.

Участие на докторанта: Дисертационното проучване е проведено лично от докторанта, който е участвал на всеки негов етап. Отразените в дисертацията резултати, изводи и приноси са с лично негово участие.

Преценка на публикациите представени по дисертационния труд: Дисертантът Д-р Маринова представя 3 научни публикации по темата, като в две от тях тя е първи автор, а 3-тата е на английски език. Представени са и 5 участия в научни конгреси и конференции

Заключение: Представеният дисертационен труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането на ЗРАСРБ и Правилника за научните степени на МУ-Варна. Дисертационният труд показва, че докторантът Катерина Маринова Маринова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност Гръдна хирургия. Докторантът притежава качества и умения за

самостоятелно провеждане на научно изследване. Дисертацията е с висока стойност по актуален в проблем.

Всичко това ми дава основание да давам своята положителна оценка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Катерина Маринова Маринова, по докторска програма „Гръдна хирургия“.

23.08.2023 г.

Подпис:

Доц. д-р Даниел Вълчев дм.

